

ת"פ 15282/10/15 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד צורי רובין

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 15282-10-15 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' רובין

בפני כבוד השופט, סגן נשיאה חגי טרסי
בעניין: פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

המאשימה

נגד

צורי רובין

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד שר טוב וקליין

גזר דין

כתבי האישום:

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בו יוחסו לו 3 עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס - עבירות על סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה") וכן 2 עבירות של השמטת הכנסה מתוך דו"ח בכוונה להתחמק ממס - עבירות על סעיף 220(1) לפקודה.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם הנו בעל עסק "צורי רובין ייעוץ והקמת פרויקטים" אשר עסק בשנים 2009-2011 הן כקבלן שיפוצים והן כנותן ייעוץ לבתי מלון. בגין עיסוקו כקבלן היו לנאשם בשנים 2009-2010 הכנסות בסכום בלתי ידוע אך לא פחות מ-1,943,100 ₪ כולל מע"מ, אך בפועל דיווח הנאשם לפקיד השומה רק על הכנסות בהיקף של 152,260 ₪. בגין עיסוקו כנותן ייעוץ לבתי מלון היו לנאשם בשנת 2011 הכנסות בסכום בלתי ידוע אך לא פחות מ-342,733 ₪ כולל מע"מ, אך בכוונה להתחמק מתשלום מס, לא הגיש כלל הנאשם דו"ח לפקיד השומה בגין הכנסות אלה. בעשותו את האמור לעיל, השמיט הנאשם, בכוונה להתחמק ממס ותוך שימוש בעורמה מרמה ותחבולה, הכנסות בסכום בלתי ידוע ולא פחות מ-2,133,573 ₪

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים הוסכם כי הנאשם יופנה בטרם הטיעונים לעונש לשירות המבחן על מנת שיתקבל בעניינו תסקיר. עוד הוסכם כי התביעה תעתור לרף עליון של 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, וקנס מוסכם בסך 50,000 שישולם ב-50 תשלומים.

תסקיר שירות המבחן:

בהתאם להסדר שגובש בין הצדדים, התקבל בעניינו של הנאשם תסקיר מטעם שירות המבחן. התסקיר תיאר בהרחבה את תולדותיו של הנאשם והתייחס למצבו האישי והמשפחתי. הנאשם הנו כבן 55, נשוי ואב לשלושה ילדים בוגרים העובד כיום כמנהל מסעדה שבבעלות בנו הבכור. אין לחובתו הרשעות קודמות ובעברו 12 שנות לימוד ושירות צבאי מלא בחיל האוויר. לאחר שחרורו מהצבא עבד עד לשנת 2000 בתחום הרכש בעסקי המלונאות ולאחר מכן, כעצמאי, פתח בית קפה קטן שלאחר סגירתו החל לעבוד כקבלן משנה בהעסקת עובדים בתחום השיפוצים. לאחר תקופה קצרה, התקשה לעמוד בהוצאות הרבות, הסתבך כלכלית, התקשה לעמוד בתשלומים מול נושיו וחובותיו תפחו. נתונים אלו הם שעמדו ברקע לביצוע העבירות.

בהתייחסותו לעבירות בהן הורשע נטל הנאשם אחריות, הביע חרטה והסביר כי פעל באותה עת מתוך מצוקה כלכלית, התקשה לקבוע סדר עדיפויות והתנהל מתוך לחץ וללא הפעלת שיקול דעת מספק. לדבריו, כיום הוא משלם תשלומים באופן שוטף להחזרת חובותיו ופועל להסדרת החוב. עוד ציין הנאשם בפני קצין המבחן כי כישלון עסקיו הביא לפגיעה בדימויו ובתפיסתו את עצמו כאדם ואב מפרנס והביע הסכמתו להשתלב בטיפול קבוצתי בשירות המבחן.

קצין המבחן התרשם מאדם אשר לאורך השנים עושה מאמץ לפרנס את משפחתו ולתפקד באורח תקין. ניכר כי מודע לצורך לשלם מיסים ולעמוד בהתחייבויותיו, אך התקשה לעשות כן ולהתנהל באופן שקול ואחראי סביב המשבר הכלכלי והאישי אליו נקלע. בבוא קצין המבחן לבחון את גורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד התייחס למעורבות הנאשם בעבירה הנוכחית, לדרך קבלת ההחלטות שלו, לקשייו של הנאשם לעצור ולשקול צעדיו ולהתמודד באופן תקין עם מצב הלחץ והמשבר בו היה נתון. מנגד קיימים להערכתו של קצין המבחן גורמי סיכוי לשיקום שכן מדובר במי שתפקודו לאורך השנים היה תקין ובמי שמודע לטעות בהתנהלותו, מביע חרטה ודואג להסדרת החובות. בנוסף התרשם כי ההליך המשפטי מרתיע את הנאשם ומעמיד אותו על חומרת מעשיו.

בפרק הסיכום מביע קצין המבחן את החשש כי הטלת עונש מאסר בפועל תחמיר את הפגיעה בדימויו העצמי ותפיסתו העצמית של הנאשם כאיש שומר חוק, משפחתי ואב דואג, ואף תקשה על החזר חובותיו. בנסיבות אלה, לנוכח הזמן הרבה שחלף מאז ביצוע העבירות ומאמציו של הנאשם להסדיר חובו, ממליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם מאסר בדרך של עבודות שירות וכן צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ישולב בקבוצה טיפולית.

ראיות נוספות לעונש:

עובר לטיעונים לעונש העידו מטעם ההגנה אשתו של הנאשם, הגב' מירב רובין, בנו של הנאשם, מר אור רובין, וכן עדי אופי נוספים: מר נגוסה אדיסה, עו"ד ואדים אברמוב ומר עידו שר טוב, אשר העידו כולם על אופיו הטוב של הנאשם וביקשו להקל בעונשו, כפי שאפרט להלן.

אשת הנאשם, הגב' מירב רובין, תיארה את ביתם המשותף כבית נורמטיבי וחם, שדלתותיו תמיד פתוחות. עוד ציינה כי הנתנה לאחר היא חלק בלתי נפרד מאורח חייהם. לדבריה, הנאשם הוא אדם בעל לב רחב, רגיש ומסור לזולת. הרקע

למעשים הוא משבר כלכלי שחוזה ואשר לגביו לא שיתף את יתר בני המשפחה, ומדובר במעידה חד פעמית שלא תישנה. כיום פועלת המשפחה כולה בעצה אחת לשיקומה, והם מגייסים כספים ממקורות שונים, לרבות כספי קרן השתלמות ירושה, להסדרת החוב. העדה אף הגישה לבית המשפט פנייה בכתב, שסומנה ע/1, אשר מבטאת ביתר פירוט את דבריה אלה.

בנו של הנאשם, מר אור רובין, הדגיש בדבריו כי הוא משוכנע שאביו לא ימעד בשנית. עוד ציין כי לאחרונה רכש מסעדה כושלת והוא נזקק לניסיונו של אביו על מנת להפעילה בהצלחה. לדבריו, אביו הוא העוגן של המסעדה והוא לא יוכל לעמוד בנטל לבדו.

מר אדיסה נגוסה ציין כי הוא מכיר את הנאשם ומשפחתו מזה כ-5 שנים וכי הם משמשים לו כמעין משפחה מאמצת. על פי עדותו, סייע לו הנאשם בעת שהיה חייל בודד, ממשיך לתמוך בו גם כעת, לרבות סיוע במקום מגורם, ומהווה עבורו דמות אב.

עו"ד אברמוב, סיפר בעדותו כי הוא מכיר את הנאשם ובני משפחתו שנים רבות, ושוררים ביניהם יחסי חברות וקרבה. על פי עדותו הנאשם הוא איש עבודה, אשר כתוצאה מניהול לקוי נקלע למערבולת כלכלית. במהלך השנים האחרונות ליווה אותו בהליכי ההוצאה לפועל והנאשם שילם מאות אלפי שקלים לצורך סגירת כל החובות, הגם שיכול היה להכריז על פשיטת רגל. לדבריו יש לאפשר לנאשם לשקם את חייו ואת חיי משפחתו.

לבסוף העיד מר עידו שר טוב, חברו של הנאשם. מר שר טוב העיד על אודות ליבם הרחב של הנאשם ובני משפחתו ואף תיאר כיצד אירחו מדי שבוע בביתם דר רחוב לארוחת השבת.

טיעוני הצדדים:

בטיעוניה עמדה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם וביניהם הפגיעה בסדר הציבורי, שיבוש הפעולה התקינה של מנגנון גביית המיסים, הפגיעה בקופה הציבורית והטלת מעמסה כספית מוגברת על כלל הציבור. עוד הזכירה את הקושי בחשיפת עבירות המס ואת העובדה כי פעמים רבות מבוצעות הן על ידי אנשים המנהלים דרך כלל אורח חיים נורמטיבי. לדבריה מדיניות הענישה בעבירות אלה מחמירה, כפי שאף עולה מהפסיקה שצוטטה על ידה.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה הזכירה המאשימה כי הנאשם העלים הכנסות בסכום כולל של למעלה מ-2 מיליון ש"ח, וזאת באופן שיטתי ולאורך שנים. לדבריה, אין מדובר במעידה חד פעמית, כי אם במעשים אשר הנאשם יכול היה לחדול מבצועם בכל רגע נתון, ואשר בוצעו מבצע כסף. טענת הנאשם לפיה לא נגרם נזק לקופה הציבורית מכיוון ששילם בדיעבד את החוב אינה יכולה בנסיבות שכאלה להביא להתייחסות מקלה.

באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם טענה כי הנאשם הביע חרטה והסיר את המחדל באופן כמעט מלא, הגם שבאחר. עם זאת, בעבירות המס יש להעדיף את שיקול ההרתעה על פני שיקולים אחרים ויש לייחס משקל נמוך אם בכלל לקשייו הכלכליים של הנאשם. בהתייחסה לתסקיר החיובי של שירות המבחן טענה כי האינטרס הציבורי גובר על האינטרס האישי של הנאשם ועל כן שיקולי השיקום נדחים אף הם מפני שיקולי הרתעה. עוד ציינה כי בעבירות מעין אלה אין טעם בשיקום מכיוון שמדובר בעבירות על רקע כלכלי ולא התמכרותי. לנאשם אין אמנם עבר פלילי, אך מדובר בנתון אופייני לעברייני מס, אשר אינו מצדיק התחשבות מיוחדת.

לטענת המאשימה, על יסוד הפסיקה שהוגשה, עומד מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם על מאסר בפועל לפרק זמן הנע בין 12 ל-36 חודשים. עם זאת, במסגרת הסדר הטעון ובשים לב לעברו הנקי של הנאשם, לנסיבותיו ולמאמציו להסרת המחדל, עותרת המאשימה לעונש של 18 חודשי מאסר בלבד, לצד מאסר על תנאי וקנס מוסכם בגובה 50,000 ₪.

הסניגור הגיש את עיקרי טיעוניו בכתב (ע/2) וצירף להם נספחים שסומנו ע/3, הכוללים בין היתר מסמכים הנוגעים למצבו הרפואי והכלכלי של הנאשם, וכן תעודות הוקרה ושבח לנאשם ולבני משפחתו. לחידוד טיעוניו הכתובים הוסיף וטען בעל פה כי לאור הפסיקה הענפה הקיימת לא ניתן לומר כי מתחם הענישה נע בין 12-36 חודשי מאסר, ובית המשפט נוטה להתחשב במצבו הרפואי ונסיבותיו האישיות של הנאשם שבפניו. לדבריו, בתיק זה עיקר כובד המשקל עומד על הסרת המחדל ובעניינו של הנאשם על אחת כמה וכמה מכיוון שהנאשם החזיר את החוב בקושי רב ויש לראות את האחריות שהנאשם נושא על כתפיו כשיקול לטובתו. יודגש כי הנאשם פרע את כלל חובותיו על אף שאפיק פשיטת הרגל היה פתוח בפניו, ועשה זאת במאמץ רב, בעזרתם של בני המשפחה אשר התגייסו באופן מלא לסייע בידו.

בהתייחסותו לנסיבות ביצוע העבירות טען כי לא ניתן לחלוק על כך שאין המדובר בעבירות מס מהרף העליון. הודגש כי המדובר בעבירות נעדרות תחכום והרקע להן הוא משבר כלכלי. אין המדובר בעבירות שנעברו על רקע בצע כסף כי אם על רקע המשבר הכלכלי שפקד אותו. גובה ההכנסה אותה העלים הנאשם עומדת אמנם על 2,133,573 ₪ אך גובה המס שלא שולם עמד על 330,000 ₪ בלבד, כך שהיקף הנזק לקופת המדינה נמוך באופן יחסי והנאשם לא התעשר מהעלמת המס.

בהתייחסותו לנסיבות הקשורות בנאשם עצמו ציין כי בנו של הנאשם נזקק לעזרתו ולניסיון הרב שצבר במהלך השנים בתחום המסעדות. לדבריו, מאסר בפועל של האב עלול לפגוע בבנו ובכלל המשפחה רבות. בנוסף התייחס לפטירתו של אביו של הנאשם, וציין כי האב היה דמות נערצת בעיני הנאשם, הוא נושא על מצפונו את האשם במות אביו, שנפטר בסמוך לאחר תחילת החקירה. כמו כן, בהתייחסותו למצבה הרפואי של אמו של הנאשם ציין כי הנאשם הוא זה המטפל בה והיא נזקקת לעזרתו.

באשר לתסקיר, הסכים הסניגור המלומד כי בית המשפט אינו מחויב לקבל המלצותיו, אך מדובר בתסקיר מקיף וחיובי מאוד אשר סוקר את חייו של הנאשם, את כלל נסיבותיו, את העבירה עצמה ואת הרקע לה וההמלצה בסופו היא שיקומית. לטענתו, אינטרס השיקום הוא אינטרס שלו יש לתת את הבכורה בנסיבותיו האישיות של הנאשם הגם שבתיקים

מסוג זה מבצעי העבירה הנם פעמים רבות נורמטיביים. עוד התייחס בהרחבה לבני משפחתו של הנאשם, תוך שהדגיש את ערכי הנתינה לאורם הם פועלים. לדבריו, הנאשם מוכיח במעשיו ולא רק במילותיו כי הוא נוטל אחריות למעשיו, מתקן את דרכיו ופועל להסדרת חובותיו.

עוד התייחס ב"כ הנאשם למתחמי הענישה בתיקים דומים והפנה לפסיקה. על פי תפיסתו, מתחם העונש ההולם עשוי להתחיל מתשלום כופר ויכול לנוע בין מאסר מותנה ל-8 חודשי מאסר בפועל. ובעניינו של הנאשם ניתן וראוי להסתפק במאסר בדרך של עבודות שירות כענישה מוחשית, וזאת לנוכח מכלול השיקולים וביניהם גילו המבוגר, הסרת המחדל, היותו נעדר עבר פלילי, החרטה שהביע והחיסכון בזמן שיפוטי. בהקשר זה אף הזכיר את ממצאי דו"ח וועדת דורנר אשר הדגיש את החשיבות במיצוי דרכי הענישה בקהילה ואת הצעת החוק הנוגעת להארכת תקופת עבודות השירות ל-9 חודשים.

לבסוף שמעתי את הנאשם עצמו אשר בדבריו הנרגשים שב וביטא את רגשי החרטה והבושה שהוא חש בשל העבירות שביצע. הוא הדגיש את שיתוף הפעולה המלא שלו בחקירה ולאורך ההליכים כולם, את לקיחת האחריות ואת המשבר הכלכלי והנפשי שהביא אותו לביצוע המעשים. עוד תיאר את הקשיים הכלכליים והאישיים שפקדו את בני משפחתו הקרובים בעקבות חשיפת מעשיו וביקש להתחשב בהם ולחמול עליהם בגזירת הדין.

דין והכרעה:

על החומרה הכרוכה בעבירות המס, על הערכים המוגנים הנפגעים בעטיין ועל מדיניות הענישה המתחייבת עמד בית המשפט העליון ברע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מ"י (31.12.13):

"חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש וקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

"

עוד ראוי להזכיר באותו הקשר את קביעות בית המשפט העליון ברע"פ 512/04 אבו עביד נ' מ"י, פ"ד נח (4) 381, 384:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית-משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל [5]; רע"פ 1776/94 עובדיה נ' מדינת ישראל [6]; על"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב-יפו נ' צלטנר [7])"

עמדות עקרוניות אלה, עליהן חזרו בתי המשפט פעם אחר פעם, חלות במלוא התוקף על הנאשם שבפני, אשר לאורך 3 שנים תמימות, בין השנים 2009-2011 נמנע מלדווח דיווח אמת על היקף הכנסותיו והעלים הכנסות, בכוונה להתחמק ממס ותוך שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בסכום העולה על שני מיליון ₪. במעשיו אלה פגע הנאשם פגיעה ממשית בעקרון השוויון בפני החוק, בקופה הציבורית וביחסי האמון בין המדינה לאזרחיה. ראוי אף להזכיר כי לצד כל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם קבע המחוקק עונש מאסר למשך 7 שנים, ומדובר בעבירות מסוג פשע שחומרתן רבה.

במקרה שלפני גובש הסדר בדבר טווח ענישה, במסגרתו טענה המאשימה להשתת עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, ואילו ההגנה עתרה למעשה להשתת מאסר בפועל אשר ירוצה בעבודות שירות. עם זאת, התייחסו ב"כ הצדדים בטיעוניהם גם למתחמי הענישה העקרוניים שלדעתם חלים על המקרה, ועל כן אתייחס אף אני לסוגיות אלה, ולצורך זה אביא מספר דוגמאות המשקפות את הפסיקה הנוהגת במקרים דומים. למען הסדר הטוב אציין כי עייתי בפסיקה אליה הפנו הצדדים אך לא ראיתי מקום לציין את כלל ההחלטות אליהן הופנית, כי אם מספר החלטות מצומצם יותר, המשקף לטעמי את המתחם.

במסגרת רע"פ 7773/16 **חננאל נ' מ"י** (26.10.16) נדחה ערעורו של המערער על פסק דינו של בית משפט השלום, שאושר על ידי ביהמ"ש המחוזי. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר ודן את המערער ל-10 חודשי מאסר בפועל בגין השמטת סכום כולל של כמיליון ₪, לאורך 5 שנות מס, לצד ניהול פנקסי חשבוניות כפולים.

ברע"פ 3711/13 **הושיאר נ' מ"י** (16.7.13) נדחה ערעורו של אדם אשר הורשע בהעלמת הכנסות בהיקף של כ-2.7 מיליון ₪ על פני 5 שנות מס. בבית משפט השלום נגזר עליו עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, וביהמ"ש המחוזי הקל בעונשו לנוכח הסרה חלקית של המחדל, כך שבסופו של יום הושת עליו עונש מאסר בפועל למשך 18 חודשים.

במסגרת רע"פ 7135/10 חן נ' מ"י (3.11.10) אישר בית המשפט העליון את החמרת עונשו של המערער בבית המשפט המחוזי משישה חודשי מאסר בעבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל. המדובר במי שהורשע בהעלמת הכנסות בהיקף של כ-2.8 מיליון ₪ לאורך 4 שנות מס, ואשר הסיר את המחדל במלואו.

בע"פ (י-ם) 40038/07 מרדכי נ' מ"י (25.10.07) נדחה ערעורו של הנאשם 2, אשר הורשע בהשמטת הכנסות מרשויות בהיקף כולל של 2.2 מיליון ₪ לערך, לאורך 6 שנים, ונדון בבית משפט השלום ל-18 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג (מרכז) 67050-12-14 עמשה נ' מ"י (19.5.15) נדון עניינו של מערער אשר השמיט הכנסות בהיקף של 3.5 מיליון ₪, על פני תקופה של 4 שנים והסתייע בחשבונות כוזבות. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 10 חודשים ל-24 חודשי מאסר ודן את המערער, אשר הסיר את המחדל במלואו, ל-12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי אישר את עונש המאסר שהושת על המערער והחמיר בגובה הקנס.

בע"פ (ת"א) 43832-10-13 שאול נ' מ"י (17.2.14) נדון עניינו של מי שהורשע בהשמטת הכנסה בגובה של למעלה מ-5 מיליון ₪ לאורך 5 שנים. בית משפט השלום דן את המערער ל-12 חודשי מאסר בפועל ואילו בית המשפט המחוזי הקל בעונשו ודן את המערער ל-6 חודשי עבודות שירות. בית המשפט המחוזי התחשב בהקשר זה במספר נימוקים וביניהם חלוף שנים רבות מאז ביצוע העבירות, אי בהירות ביחס לגובה החוב במס ובעיקר ומצבו הרפואי של המערער, שחלה בסרטן, וזאת במיוחד לנוכח ממצאי בית המשפט ולפיהם ייתכן שהיה קיים קשר בין המחלה לבין אי הגשת הדו"חות.

מצאתי לנכון להזכיר מקרה אחרון זה על מנת להבהיר כי אני ער לעובדה, אותה הדגיש הסנגור המלומד ברוב כישרון, כי קיים מספר לא מבוטל של החלטות בהם בחרו בתי המשפט לנהוג בנאשמים בעבירות מס לפני משורת הדין, נמנעו מהשתתפות עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה והסתפקו בהטלת מאסר שירות. אלא שכפי שניתן לראות גם מפסק הדין האחרון שהובא לעיל, מדובר דרך כלל במקרים בהם קיימות נסיבות חריגות ויוצאות דופן כגון גיל מבוגר במיוחד, חלוף זמן רב, נסיבות אישיות קיצוניות, או בהליכים שהסתיימו בהסדר טעון עונשי לנוכח מאפיינים ספציפיים. אף הסנגור עצמו בטיעונו אינו חולק על המסקנה כי הכלל הנו השתתפות מאסר ממש, ורק במקרים חריגים מסתפק בית המשפט בהשתתפות עונש קל יותר.

בשים לב למכלול הנתונים והשיקולים שפורטו לעיל, אני סבור כי לצד מעשיו של הנאשם יש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 8 לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

משנקבע מתחם הענישה אזי על מנת לאתר את העונש הראוי לנאשם בגדר המתחם יינתן משקל למכלול הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנאשם עצמו, לעברו ולסיבותיו האישיות והמשפחתיות. בהקשר זה מצטברים בעניינו של הנאשם מספר שיקולים מקלים כבדי משקל המצדיקים הימנעות מריצוי הדין עמו. ראשית יש להזכיר את הודאתו במיוחד לו כבר בהזדמנות הראשונה ואת החיסכון בזמן השיפוטי ובזמנם של הצדדים. עוד ראוי להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שהן עולות מתסקיר שירות המבחן, ובתרומתו החיובית לחברה ולקהילה,

כמפורט בעדויות לעונש. כמו כן, ראוי להתחשב לקולא בהיבטים החיוביים בהתנהלותו הנוכחית, כפי שהם מעוגנים בתסקיר, המשקף קיומה של מוטיבציה כנה מצדו של הנאשם לתקן מעשיו. כאמור בתסקיר שירות המבחן, הנאשם מכיר בחומרת התנהגותו, חווה תחושת בושה, לוקח אחריות על בחירותיו ומבטא תחושות חרטה.

נתון משמעותי ביותר המצדיק הקלה עם הנאשם עניינו הסרת המלאה של המחדל. אין חולק על כך שהנאשם הגיע להסדר עם פקידה השומה, במסגרתו גובשה שומה מוסכמת והנאשם שילם את חובו המוסכם באופן מלא. כך פעל גם הנאשם בתחומים אחרים, על פי עדויות ההגנה, ודאג להסדיר את חובותיו כלפי כלל הנושים, ללא ניסיון כלשהו להתחמק מאחריות ותוך שהסתייע בבני המשפחה הקרובים ובחסכונות שצברו אלה לאורך השנים. אין מדובר בעניין של מה בכך ומאמציהם של הנאשם ובני משפחתו בהקשר זה ראויים להערכה ולשקילה במסגרת העונש שיוטל.

בית המשפט העליון עמד אף הוא לא פעם על כך שהסרת המחדל הנה שיקול חשוב אשר מצדיק הקלה ממשית בעונשו של הנאשם. הנה כך למשל באו הדברים לידי ביטוי ברע"פ 5872/14 אלון נ' מ"י (20.10.14):

"בפסיקתו של בית משפט זה אמנם הודגשה לא אחת חשיבות הסרת המחדל על ידי הנאשם. עוד נאמר כי על מנת לעודד התנהגות זו, על בית המשפט לשקול הפחתה בעונשו של נאשם שהחליט לתקן את העיוות שנגרם מעבירותיו (ראו: ע"פ 395/75 מיכאל צור נ' מ"י, פ"ד ל(2) 589 (1976); ע"פ 1341/02 מיכל מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.10.02)). תפיסה זו אף קיבלה ביטוי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בסעיף 40א לחוק, אשר כולל רשימה של שיקולים שאינם נוגעים לביצוע העבירה שעל בית המשפט להביא בחשבון לצורך קביעת גזר הדין (התיקון הנ"ל אינו חל במקרה דנן)". [רע"פ 5872/14 אלון נגד מדינת ישראל, פורסם בנבו, כבוד השופט מלצר, מיום 2.10.2014]

עוד אציין לקולא כי הנאשם נעדר עבר פלילי. אין ספק כי שליחתו כיום לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה תפגע באופן משמעותי לא רק בו, אלא גם בבני משפחתו, האוהבים אותו וזקוקים לו, בין היתר גם לפרנסתם, כפי שעולה מעדות בנו למשל.

מבלי להמעיט כהוא זה מתוקפם של שיקולים אלה ומהצורך לתת משקל ראוי לנסיבותיו של הנאשם, לאורחותיו החיוביים ולמאמצים הרבים שהשקיע בתיקון מעשיו, אין מנוס מהמסקנה כי לא די בשיקולים אלה, בנסיבות העניין, כדי להצדיק סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם שנקבע או כדי להצדיק השתת עונש שאינו כולל מרכיב ממשי של מאסר מאחורי סורג ובריה. אשוב ואזכיר את נקודת המוצא לפיה העלים הנאשם במשך 3 שנים הכנסות בסכום גבוה של למעלה משני מיליון ₪. מדובר במעשים חמורים שפגיעתם בערכים מרכזיים ממשית ואשר בעטיים, למעט במקרים קיצוניים ויוצאי דופן, אשר מקרה זה אינו נמנה עליהם, מתחייב עונש מאסר של ממש.

כידוע, כאשר מדובר בעבירות כלכליות בכלל, ועבירות מס בפרט, המבוצעות לא פעם על ידי מי שעברו הפלילי אינו

מכביד ואשר מנהל דרך כלל אורח חיים נורמטיבי, משקלן של הנסיבות האישיות חייב לסגת בפני שיקולי הגמול וההרתעה. ודוק, אין מדובר בהרתעת היחיד בלבד, אלא בצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות דומות, אשר הן למרבה הצער עבירות נפוצות, קלות יחסית לביצוע וקשות לאיתור וחיפוי. גם הסרת המחל, עם כל חשיבותה אינה מקימה חסינות מפני השתת העונש הראוי, והראיה כי גם במקרים בהם הוסר המחל לחלוטין השיתו בתי המשפט לא פעם עונשי מאסר מכבידים, כפי שניתן ללמוד מפסקי הדין אליהם הפנית. התוצאה הכוללת היא כי המגוון הרחב והמשמעותי של השיקולים לקולא יקבל את ביטוי בכך שעל אף משקלם המתחייב של שיקולי הגמול וההרתעה יושת על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע, ולא מעבר לכך, וזאת לצד מרכיבי הענישה המוסכמים. עוד יש לציין כי מדובר בתקופת מאסר ראשונה אותה יאלץ הנאשם לרצות, ובמקרים מעין אלה נוהג בית המשפט להימנע ממיצוי הדין, מתוך תקווה כי די יהיה בתקופה מתונה באופן יחסי, על מנת להשיב לנאשם כגמולו ולהרתיע אותו ואת אחרים כמותו מביצוע מעשים דומים בעתיד.

לבסוף אבהיר כי אינני מתעלם ממצבו הבריאותי של הנאשם, הן במישור הפיזי והן במישור הנפשי, כפי שזה בא לידי ביטוי במסמכים הרפואיים שצורפו, אך מבלי להקל ראש אין מדובר במצב המצדיק כשלעצמו, ואף לא במצטרף ליתר השיקולים שפורטו לעיל, הקלה נוספת. מעבר לדרוש אזכיר כי בהתאם לפסיקתו העקבית של בית המשפט העליון: **"הלכה היא, כי מצבו הרפואי הרעוע של מי שהורשע בדין, אין בו כדי להביא לשחרורו מעונש המאסר, מקום בו העבירה ונסיבותיה מחייבות הטלתו של עונש כזה"** (ע"פ 11445/05 רוס נ' מ"י (22.6.06), וראו בעת האחרונה ע"פ 3659/13 פלוני נ' מ"י (24.3.14), ע"פ 6395/12 עזריאל נ' מ"י (2.2.14).

לאור כל האמור לעיל הנני דן הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 9 חודשים.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת מס מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת מס מסוג עוון.
4. קנס בסך 50,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-50 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 15.7.17.

העתק יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ט סיוון תשע"ז, 13 יוני 2017, במעמד הצדדים.